

MONITOR GOSPODARCZY INSTYTUTU ZACHODNIEGO

1/2023
07.02.2023

Redakcja:

dr Piotr Andrzejewski, dr Justyna Schulz

SYTUACJA EKONOMICZNA W NIEMCZECH – GRUDZIEŃ 2022

Według Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Klimatu pomimo napięć niemiecka gospodarka okazała się w 2022 r. zaskakująco odporna. Gospodarka rozwijała się pomimo rosyjskiej inwazji na Ukrainę, wąskich gardeł w łańcuchach dostaw i rosnących cen energii. Federalne Biuro Statystyczne szacuje wzrost PKB w 2022 r. na 1,9%. Niemniej jednak perspektywy na 2023 r. nie są optymistyczne. Nominalna wartość eksportu zmniejszyła się o -0,7%, a importu o -4,5%. Już w listopadzie Niemcom udało się uzyskać na powrót nadwyżkę handlową, która wyniosła 9,5 mld euro. Przemysł przetwórczy odnotował niewielki wzrost o 0,2%, także produkcja przemysłowa wzrosła o 0,5% w listopadzie, natomiast w grudniu spadła o -3,1% (znacznie bardziej niż zakładano -0,7%). W sektorze budowlanym zaobserwowano spadek rzędu -2,2%. **Mogą to być sygnały nadchodzącej w Niemczech recesji.** W całym 2022 r. sprzedaż detaliczna zmalała o 0,3% rok do roku. Pozytywnie oceniane jest wyhamowanie wzrostu inflacji do 8,6% (spadek o -1,4%). Spadek inflacji należy tłumaczyć rządową interwencją na rynku energii i gazu. Zarówno w listopadzie, jak i w grudniu zatrudnienie nieznacznie wzrastało. Jest to ważna informacja ze względu na podniesienie w październiku 2022 r. płacy minimalnej do poziomu 12 euro/h. Podwyżka nie wpłynęła na dynamikę zatrudnienia. Bezrobocie wyniosło w grudniu 2022 r. 2,8%. Liczba upadłości firm w 2022 r. wzrosła o 1,3% w ujęciu rok do roku.

→ *Die wirtschaftliche Lage in Deutschland im Januar 2023! und vorläufige Zahlen zum BIP 2022*

ANALIZY

● Redukcja konsumpcji i wspieranie mocy produkcyjnych receptą na wyzwania dla gospodarki Niemiec

Polityka finansowa nakierowana na wzmacnianie podaży jest wymogiem czasu według byłych „mędrców ekonomicznych”, którzy nie będąc już członkami pięcioosobowej Rady Mędrców, ciała doradczego rządu federalnego, dystansują się od rekomendacji ogłoszonych w listopadzie 2022 r. w corocznej ekspertyzie przez obecną Radę. Autorami tej konstatacji są: prof. Lars P. Feld, dyrektor ordoliberalnego Instytutu im. Waltera Euckena we Fryburgu, który musiał opuścić Radę w 2021 r. ze względu na naciski ze strony SPD, ale został powołany przez obecnego ministra finansów Christiana Lindnera (FDP) na „osobistego doradcę”, prof. Christoph M. Schmidt, ekspert prawa pracy, który był członkiem Rady w l. 2009–2020, a obecnie jest dyrektorem Instytutu Badań nad Gospodarką (RWI) oraz prof. Volker Wieland, wykładowca na Uniwersytecie we Frankfurcie nad Menem, specjalista od polityki monetarnej i inflacji, który w kwietniu 2022 r., ku ogólnemu zaskoczeniu, zrezygnował z pracy w Radzie. Autorzy dystansują się przede wszystkim od rekomendacji ograniczonego czasowo podniesienia podatków w celu konsolidacji budżetu. Zwracają oni uwagę na to, że prognozy na 2023 r. przewidują wprawdzie tylko nieznaczny spadek PKB, ale obniżenie dynamiki wzrostu gospodarczego Niemiec obserwowane jest już dłużej. Produkcja przemysłowa Niemiec znajduje się obecnie prawie 10 punktów procentowych poniżej poziomu z 2017 r. Fakt,

że gospodarka Niemiec w porównaniu międzynarodowym się kurczy, nie powinien według autorów być zaskoczeniem. Pandemia koronawirusa miała negatywny wpływ zarówno na konsumpcję, jak i na podaż. Wspieranie przez politykę monetarną i fiskalną jedynie konsumpcji nie mogło przynieść długofalowych efektów. Podaż odpowiednio nie rosła ze względu na problemy w ramach sieci dostaw oraz niedobór zasobów naturalnych. Zakłócenia rynkowe połączone ze stymulacją monetarno-fiskalną były przyczyną wzrostu inflacji w strefie euro już w 2021 r. Wybuch wojny w lutym 2022 r. i kryzys energetyczny tylko przyspieszyły i wzmocniły te tendencje. Jest to sytuacja zbliżona do doświadczeń z początku dekady I. 70. ub. wieku, kiedy szok paliwowy przyczynił się do dwucyfrowego poziomu inflacji w państwach zachodnich. Wyjątkiem były Niemcy, gdzie polityka Bundesbanku nie dopuściła do dwucyfrowej inflacji. Autorzy podkreślają, że powyższe kryzysowe zjawiska nakładają się na zmiany strukturalne (cyfryzacja i neutralna klimatycznie produkcja), które przechodzi obecnie niemiecka gospodarka. W warunkach zdiagnozowanej przez autorów stagflacji (wysoka inflacja przy niskim wzroście gospodarczym) odpowiedź polityczna powinna uwzględniać następujące punkty:

1. Społeczeństwo i rynki muszą być przekonane o determinacji w zwalczaniu inflacji, co wiąże się z konsekwentnym działaniem zarówno w ramach polityki fiskalnej, jak i monetarnej. Polityka fiskalna nie powinna prowadzić do generalnego zwiększania konsumpcji, ale celowo interweniować jedynie na rzecz grup najbardziej zagrożonych. Autorzy krytycznie odnoszą się do pakietów pomocowych na wydatki związane ze zużyciem gazu i prądu, którymi objęci się wszyscy odbiorcy, niezależnie od dochodu. Nadmierne wydatki spowodowane brakami technologicznymi uniemożliwiającymi identyfikację grup szczególnie potrzebujących wsparcia są tym bardziej krytyczne godne krytyki, że pojawiają się propozycje, aby kompensować je w budżecie poprzez podwyżkę podatków.
2. Polityka monetarna nie powinna ulegać groźbom wystąpienia recesji. Niepowodzenie w ograniczaniu inflacji na tym etapie będzie wymagało kroków znacznie bardziej bolesnych dla społeczeństwa w przyszłości.
3. Polityka finansowa powinna służyć stymulacji sił wytwórczych w produkcji i usługach w taki sposób, aby opłacało się inwestować i pracować w Niemczech. Kluczowa jest w tym zakresie polityka częściowo kompensująca te czynniki, które osłabiają konkurencyjność niemieckiej wytwórczości. Należą do nich koszty energii, opodatkowanie pracy i przedsiębiorstw. W zakresie energii autorzy jednoznacznie podkreślają, że w okresie zmniejszających się ograniczenia w zakresie źródeł energii błędem jest odrzucanie z ideologicznych względów takich źródeł jak energia atomowa czy fracking przy pozyskiwaniu gazu, które powinny być traktowane jako technologie pomostowe na drodze do neutralności klimatycznej. W zakresie obciążenia dochodów pracowniczych podatkami i składkami społecznymi Niemcy plasują się wśród państw OECD na trzecim miejscu, po Belgii i Austrii. Również pod względem obciążenia podatkowego przedsiębiorstw Niemcy należą do czołówki w OECD.

4. W związku z powyższym autorzy za szkodliwą uznają debatę na temat zwiększania opodatkowania, tym bardziej, że jak argumentują, nie ma ku temu przesłanek. Zadłużenie fiskalne w 2020 r. na niecałe 70% PKB jest znacznie mniejsze niż w 2010 r., kiedy wynosiło 82% PKB. W ciągu ostatnich 20 lat udało się przeprowadzić konsolidację budżetu bez zwiększania podatków. Ponadto po 10 latach ciągłego wzrostu dochodów budżetu oraz wydatków pomocowych trudno zaakceptować argument, że jego konsolidacja nie jest możliwa. Dodatkowo wzrost opodatkowania, ograniczając podaż, może przyczynić się do wzrostu inflacji. Autorzy nie tylko odrzucają politykę zwiększania obciążeń dla przedsiębiorstw, ale zalecają podjęcie działań odciążających w dwóch obszarach: 1) odciążenie finansowe dla prywatnych przedsiębiorstw poprzez możliwość dokonywania dodatkowych odpisów oraz wprowadzenie premii na inwestycje związane z ochroną klimatu i cyfryzacją, 2) odciążenie poprzez inwestycje rządowe w takich sektorach jak zaopatrzenie w energię, mobilność, cyfryzacja, kształcenie oraz badania podstawowe. Za ważny obszar działania autorzy uznają również politykę na rzecz wspierania wymiany międzynarodowej towarów i usług. Jako błąd strategiczny identyfikują subwencjonowanie transformacji przemysłu opartego na tradycyjnych technologiach w kierunku neutralności klimatycznej. Nie powinno być to, według nich, przedmiotem zabiegów rządowych.

→ *Frankfurter Allgemeine Zeitung. Angebotsorientierte Finanzpolitik heißt das Gebot der Stunde*

🕒 **Prognoza Ministerstwa Gospodarki na 2023 r.**

W dniu 13.01.2023 r. minister gospodarki i klimatu Robert Habeck (Sojusz 90/Zieloni) przedstawił prognozę gospodarczą na 2023 r. Habeck powiedział: „Podejmując zdecydowane działania w ciągu ostatniego roku, sprawiliśmy, że kryzys można opanować. W krótkim czasie stworzyliśmy pakiety legislacyjne i zmobilizowaliśmy duże kwoty na wsparcie gospodarki i odciążenie konsumentów. Choć inflacja jest nadal wysoka, w ostatnim czasie wyraźnie się osłabiła. Według danych, którymi obecnie dysponujemy, spowolnienie gospodarcze w półroczu zimowym będzie łagodniejsze i krótsze niż oczekiwano. Ten kraj pokazuje, co potrafi. Z taką determinacją będziemy nadal iść naprzód w tym roku, aby pozostać silną i konkurencyjną lokalizacją”. Należy podkreślić, że pomimo optymizmu ministra dane dotyczące produkcji przemysłowej z końca 2022 r. wskazują, iż spowolnienie jest kilkakrotnie większe niż pierwotnie szacowano. W momencie, w którym Habeck dokonywał podsumowania, nie były znane pełne dane za grudzień 2022 r.

Według Ministerstwa Gospodarki PKB Niemiec ma w 2023 r. wzrosnąć o 0,2%. W roku poprzednim impulsem wzrostu była konsumpcja prywatna i inwestycje. Nie jest to dobry prognostyk na przyszłość, ponieważ wysokie podwyżki cen w coraz większym stopniu dotyczą konsumentów, ograniczając jeden z motorów wzrostu. Ponadto niepewność co do perspektyw gospodarczych powoduje obecnie niechęć do inwestowania pomimo faktu, że według badań ifo w grudniu nastroje w niemieckiej gospodarce się poprawiły. Oczekiwane jest także dalsze obniżanie się inflacji (wstępne

szacunki ze stycznia 2023 r. potwierdzają tę tezę – inflacja spadła do 7,9%). W 2023 r. według ministerstwa nastąpi także wyhamowanie wzrostu cen energii oraz cen żywności – dwóch głównych sił napędowych inflacji w Niemczech. Na przełomie 2022 i 2023 r. w Niemczech było 840 000 wakatów, co pozwala ministerstwu wyrazić opinię o odporności rynku pracy na kryzysy. Niemniej jednak coraz bardziej znaczący brak siły roboczej jest jednym z czynników, który będzie ograniczał potencjalny wzrost w 2023 r. Resort gospodarki spodziewa się także dalszego postępującego wzrostu bankructw i zgłoszeń niewypłacalności, jednak nie może być mowy o „fali niewypłacalności”.

Podsumowując należy wskazać, że Federalne Ministerstwo Gospodarki i Klimatu ustami ministra Roberta Habecka starało się przedstawić relatywnie pozytywną wizję rozwoju gospodarczego w 2023 r. w obliczu ogromu wyzwań, przed jakimi stoi niemiecka gospodarka. Jednakże najnowsze dane potwierdzają, że hamowanie niemieckiej produkcji i gospodarki jest silniejsze niż przewidywał Habeck. Większą rezerwę i mniej optymizmu zachowało Ministerstwo Finansów. W tym kontekście należy przytoczyć bardziej realistyczną opinię ministra finansów Christiana Lindnera (FDP), który uważa, że do Niemiec w 2023 r. zawita „lekka recesja”. W ostatnim kwartale 2022 r. zanotowano spadek PKB o -0,2%, wobec prognozy stagnacji na poziomie 0,0%.

→ *BMW, Die wirtschaftliche Lage in Deutschland im Januar 2023¹ und vorläufige Zahlen zum BIP 2022*

WIADOMOŚCI

🕒 **Minister Robert Habeck chce większego uniezależnienia od Chin**

Federalne Ministerstwo Gospodarki planuje znacznie bardziej uniezależnić niemiecką gospodarkę od Chin, co zamierza osiągnąć przez zastosowanie zaostrożonych środków. Ponadto chińskie firmy mają być wyłączone z zamówień na infrastrukturę krytyczną. Według ministerstwa preferencyjny status Chin jako kraju rozwijającego się powinien zostać zmieniony. Ministerstwo Gospodarki początkowo nie chciało komentować wniosku swojego postulat. Niemieckie firmy, które są szczególnie narażone na kroki odwetowe w Chinach, mogą zostać objęte odrębnymi obowiązkami sprawozdawczymi. Od 2023 r. należy zlikwidować pożyczki rozwojowe dla Chin, a projekty bilateralne powinny być realizowane tylko przy „odpowiednim chińskim wkładzie finansowym” (co najmniej 50%), co nie zostało jeszcze uzgodnione w rządzie federalnym, gdyż Chiny odgrywają ważną rolę w niemieckiej gospodarce. Planowana jest także zmiana w polityce udzielania gwarancji inwestycyjnych, które mają być ukierunkowane na inne niż chiński rynek. Sugerowane jest skupienie się na alternatywnych przyszłych rynkach, takich jak Azja i Pacyfik, Ameryka Łacińska i Afryka.

Niemieckim problemem jest także „ryzyko klastrowe” – czyli nadmierne uzależnienie od rynku chińskiego. Ryzyko ma dotyczyć przemysłu motoryzacyjnego, rynku elektromobilności oraz odnawialnych źródeł energii. Nie jest też jasne „w jakim stopniu chiński rynek będzie nadal otwarty

na zagraniczne firmy”. Zauważony został także fakt, że niemieckie firmy narażone są na „liczne formy dyskryminacji i restrykcji”.

→ *Die Welt, Habeck will Deutschlands Wirtschaft von China lösen*

● **Niemiecki eksport uzbrojenia w 2022 r.**

W pierwszym roku rządów kanclerza Olafa Scholza eksport uzbrojenia i sprzętu wojskowego osiągnął drugi najwyższy wynik w historii. W 2022 r. rząd federalny zatwierdził sprzedaż broni podmiotom zagranicznym za co najmniej 8,35 mld euro. Tylko w 2021 r. liczba ta była jeszcze wyższa i wyniosła 9,35 mld euro. Ponad jedna czwarta broni i sprzętu wojskowego trafiła na zaatakowaną przez Rosję Ukrainę (w tym 30 samobieżnych dział przeciwlotniczych Gepard, 14 Panzerhaubitzen 2000 [ciężka artyleria], pięć wieloprowadnicowych wyrzutni rakiet czy zestaw przeciwlotniczy IRIS-T). Nie należy jednak pomijać faktu, że bez uwzględniania Ukrainy zezwolono na eksport o wartości ponad 6 mld euro.

Dla porównania: w ciągu 16 lat rządów kanclerz Angeli Merkel (CDU) granicę 6 mld przekroczone tylko pięć razy. Tak wysoki wynik eksportu uzbrojenia został poddany krytyce przez postać Die Linke Sevima Dagdelena. „Gabinet SPD, Zielonych i FDP jest odpowiedzialny za drugi co do wielkości eksport broni i sprzętu wojennego wszechczasów. Zamiast zgodnie z obietnicą ograniczać eksport broni, koalicja światła drogowych bez skrupułów dostarcza broń do stref wojennych i kryzysowych oraz czerpie zyski z konfliktów i ofiar śmiertelnych” – powiedział Dagdelen. Poza Ukrainę największymi odbiorcami niemieckiego uzbrojenia były: Holandia (1,83 mld euro), Stany Zjednoczone (863,7 mln euro), Wielka Brytania (453,0 mln euro), Węgry (249,2 mln euro), Australia (196,1 mln euro), Singapur (175,1 mln euro) i Korea Płd. (166,5 mln euro). Pierwsze pozycje zajmują kraje NATO (plus traktowana podobnie w statystykach Australia). W przypadku krajów spoza UE i NATO w 2022 r. zatwierdzono sprzedaż uzbrojenia o wartości 3,23 mld euro, z czego dwie trzecie trafiło do Ukrainy. Udział eksportu do krajów trzecich spadł z 63,6 do 38,7%. Jest to skutek zakończenia realizacji znaczącego zamówienia dla Egiptu, w przypadku którego rząd Merkel zaakceptował eksport okrętów wojennych, systemów obrony przeciwlotniczej i innego uzbrojenia o łącznej wartości 4,34 mld euro.

→ *Die Welt, Deutschland exportierte 2022 Waffen für mehr als acht Milliarden Euro*

KALENDARIUM

DATA	MIEJSCE	WYDARZENIE
01.12.2022	Berlin	Ministerstwo Gospodarki w ramach Międzynarodowej Inicjatywy Klimatycznej (IKI) uruchomiło minigranty dla firm zajmujących się ochroną klimatu. Dofinansowanie wynosi od 60 000 do 200 000 euro na projekt.
01.12.2022	Bruksela	Minister gospodarki i ochrony klimatu Robert Habeck oraz Komisarz ds. przemysłu Thierry Breton ogłosili uruchomienie platformy „Clean Tech Europe”.
01.12.2022	Berlin/Warszawa	Niemieckie i polskie Ministerstwa Klimatu reprezentowane przez ministra Roberta Habecka oraz minister Annę Moskwę wydały wspólną deklarację o pogłębieniu współpracy w zakresie dostaw ropy.
01.12.2022	Bruksela	Podczas posiedzenia Rady Ministrów Gospodarki ds. konkurencyjności Niemcy reprezentował sekretarz stanu Sven Giegold (Zieloni). Rada przyjęła wytyczne dotyczące dyrektywy o zrównoważonym rozwoju przedsiębiorstw oraz dyrektywy o układach scalonych (<i>European Chips Act</i>).
02.12.2022	Berlin	Rząd federalny oraz koncern gazowy VNG osiągnęli wstępne porozumienie w sprawie odszkodowań i pomocy publicznej w związku z brakami rosyjskich dostaw gazu.
05.12.2022	Windhoek (Namibia)	Minister Robert Habeck udał się z wizytą do Namibii, gdzie spotkał się z prezydentem Hage Geinghobem. Tematem rozmów była transformacja energetyczna i neutralność klimatyczna. Rozmowy dotyczyły produkcji i transportu zielonego wodoru. Podpisano także umowy o współpracy uniwersyteckiej.
06.12.2022	Berlin	W stolicy Niemiec pod auspicjami Ministerstwa Gospodarki odbyła się konferencja dotycząca małych satelitów (o masie do 500 kg). Na rozwój tego segmentu rynku ministerstwo przeznaczyło 10 mld euro. W konferencji udział wzięli m.in. sekretarz stanu Anna Christmann oraz prezes Niemieckiej Agencji Kosmicznej Walther Pelzer.
06.12.2022	Bruksela	Rada UE ds. telekomunikacji przyjęła rozporządzenie dotyczące sztucznej inteligencji.
08.12.2022	Berlin	Rząd federalny oraz rządy krajów związkowych wspólnie ustaliły, że od 1.01.2023 r. banki gwarancyjne będą mogły ustalać gwarancje do dwóch milionów euro dla kredytobiorców i najemców, zwiększając zakres wsparcia kapitałowego dla MŚP.

07.12.2022	Johannesburg (RPA)	Federalne Ministerstwo Gospodarki rozpoczęło pierwszą procedurę przetargową dla programu H2Global – 900 mln euro na import zielonego wodoru. Decyzję o zapoczątkowaniu realizacji programu ogłosił minister Robert Habeck podczas wizyty w RPA.
09.12.2022	Berlin	Podczas Szczytu Cyfrowego przedstawiony został projekt powołania „Dateninstitut” – instytut ma promować dostępność i standaryzację danych oraz ustanawiać modele i licencje dla powierników danych. Powstanie instytutu jest realizacją umowy koalicyjnej pomiędzy partiami rządzącymi.
09.12.2022	Berlin	Według nowego prawa od 1.01.2023 r. dopłaty do ekologicznych samochodów (do 4500 euro) dotyczyć będą tylko pojazdów w pełni elektrycznych.
12.12.2022	Berlin	Podczas niemieckiej prezydencji G7 przedstawiciele państw podjęli decyzję o utworzeniu międzynarodowego klubu klimatycznego przy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).
13.12.2022	Berlin	Ministerstwo Gospodarki zorganizowało panel dyskusyjny w ramach „Rozmów o transformacji” z udziałem sekretarza stanu Franziska Brantner, Martina Merza (dyrektora generalnego Thyssenkrupp) i Adama Tooze (historyka gospodarczego z Columbia University New York).
14.12.2022	Berlin	Rząd federalny powołał „Narodową Platformę na rzecz Przyszłości Turystyki”, która ma monitorować i proponować rozwiązania dla branży turystycznej.
15.12.2022	Berlin	Bundestag przyjął prawo o hamulcach cen energii, które ma obowiązywać przez 2023 r. (z możliwością przedłużenia terminu do 04.2024 r.). Hamulec cen energii to główna część składowa wartego 200 mld euro pakietu pomocowego
15.12.2022	Berlin/Canberra	Minister Robert Habeck i australijski minister handlu Don Farrell odbyli rozmowę na temat gospodarczych stosunków dwustronnych. Rozmowy dotyczyły m.in. potrzeby umowy o wolnym handlu UE z Australią oraz produkcji i transportu zielonego wodoru.
15.12.2022	Berlin	Sekretarz stanu Michael Keller przedstawił dokument „MŚP, ochrona klimatu i transformacja”, który powstał w ramach procesu dialogowego z przedstawicielami małych i średnich firm.
17.12.2022	Wilhelmshaven	Kanclerz Olaf Scholz oraz minister Robert Habeck wzięli udział w otwarciu terminalu LNG.

18.12.2022	Bruksela	Sekretarz Stanu Sven Giegold (Zieloni) uczestniczył w Forum Współpracy Energetycznej Morza Północnego, podczas którego podpisano umowę dotyczącą energii offshore z UK. Członkami Forum są: Niemcy, Francja, Belgia, Holandia, Luksemburg, Austria i Szwajcaria.
19.12.2022	Berlin	Rząd federalny podpisał umowę ramową z Uniper SE, która szczegółowo reguluje warunki dokapitalizowania spółki. Rząd federalny ma stać się większościowym udziałowcem za kwotę 8 mld euro.
20.12.2022	Bruksela	KE wyraziła zgodę na dofinansowanie koncernu gazowego SEFE (dawniej Gazprom Germania) w wysokości 6,3 mld euro.
23.12.2022	Berlin	Minister Robert Habeck zatwierdził kwotę 62 mln euro na budowę trzech statków do transportu gazu LNG. Środki otrzymały firmy Nordic Hamburg Group, Titan Clean Fuels i WESMAR.
23.12.2022	Berlin	Federalne Ministerstwo Gospodarki zawiesiło instrumenty finansowania handlu zagranicznego dla Iranu. Swoją działalność zawiesiły także Germany Trade and Invest (GTAI) oraz delegacja niemieckiego biznesu w Iranie. Wymiana handlowa Niemiec i Iranu wyniosła w 2021 r. 1,76 mld euro.
23.12.2022	Berlin	Przyjęto ustawę o należytej staranności w łańcuchu dostaw (LkSG), która weszła w życie 1.01.2023 r. Ustawa ma regulować korporacyjne wymogi należytej staranności w zakresie poszanowania praw człowieka i ochrony środowiska. W 2023 r. nowe przepisy dotyczą firm zatrudniających ponad 3000 pracowników, od 2024 r. firm zatrudniających ponad 1000 pracowników.
29.12.2022	Berlin	Federalne Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu rozpoczęło konsultacje społeczne w sprawie planowanej nowelizacji prawa zamówień publicznych.